

เอกสารชุดความรู้
"การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของประเทศในกลุ่มอาเซียน"

PHILIPPINES

สาธารณรัฐ
ฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีอาณาเขตทางทิศตะวันตกและทิศเหนือติดกับทะเลจีนใต้ ทิศตะวันออกและทิศใต้ติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก เมืองหลวงคือ กรุงมะนิลา ใช้ภาษาฟิลิปปิโน และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ เป็นประเทศเดียวในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์(โรมันคาทอลิก) เนื่องจากเคยถูกปกครองโดยสเปน และสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลต่อวัฒนธรรมและศาสนาของประเทศฟิลิปปินส์เป็นอย่างมาก

ด้านการเมืองการปกครอง ฟิลิปปินส์ปกครองในระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุข มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 1 วาระ วุฒิสภามีสมาชิก 24 คน มาจากการเลือกตั้งจากผู้มีสิทธิออกเสียงทั่วประเทศ (nationwide elected) มีวาระ 6 ปี และรัฐบาลจะจัดให้มีการเลือกตั้งวุฒิสภาจำนวนครึ่งหนึ่ง (12 คน) ทุก 3 ปี ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน (2556) ได้แก่ นายเบนิกโน เอส อาคีโน ที่สาม (Benigno S. Aquino III) จากพรรค Liberal (LP)

รัฐบาลภายใต้การบริหารงานของประธานาธิบดี อาคีโน ที่สาม มุ่งให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบบริหารประเทศเพื่อปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงและจัดความยากจน จึงได้รับความนิยมจากประชาชนและมีสถานะความมั่นคงทางการเมืองสูง ทั้งนี้ รัฐบาลมีมาตรการเร่งด่วน ได้แก่ การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ การสร้างมาตรฐานกฎระเบียบด้านงบประมาณ การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน และการปรับปรุงระบบการศึกษา ส่วนประเด็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐบาลฟิลิปปินส์เน้นการส่งเสริมความร่วมมือในประเด็นท้าทายต่างๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การระบาดของโรคติดต่อ การฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจ และการสร้างพลังประชาคมระหว่างประเทศในทุกภาคส่วน เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals (MDG)) ภายในปี 2558

ก. ค่านิยม ลักษณะเด่น คุณธรรมต้นทุน

คุณค่าหลักที่เป็นลักษณะของชาวฟิลิปปินส์โดยทั่วไป อาจประกอบด้วย ลักษณะดังนี้ 1) การให้ความสำคัญกับครอบครัวและเครือญาติ 2) การให้ความสำคัญกับตัวตน หรือลัทธิบุคคลนิยม (personalism) 3) การให้ความสำคัญของความเชื่อทางศาสนาและจิตวิญญาณ (“loob complex” หรือ religious/psychic orientation) 4) การยอมรับทางสังคม (social acceptance) 5) ความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น (pakikiramdam) 6) การมีกลุ่มเป็นศูนย์กลาง (pakikisama หรือ group centeredness) และ 7) ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ¹

คุณค่าหลักของฟิลิปปินส์ยังรวมถึงคุณสมบัติต่อไปนี้

- ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัว
- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศฟิลิปปินส์
- การให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มขนาดเล็ก ลัทธิบุคคลนิยม และแนวคิดเรื่อง “loob” หรือ “kalooan” ซึ่งหมายถึง “สิ่งที่อยู่ภายในตัวตน” หรือ “ตัวตนภายในใจ” หรือ “ความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง”
- การดำรงอยู่และการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่น และความเข้าอกเข้าใจความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น (หรือที่เรียกกันว่า pakikiramdam)²

¹Suazo, Ruby S. The Strengthening of Philosophy Education and the Appropriation of Filipino Values: A Means Towards National Development. Philosophy Division Department of Philosophy and Religious Studies University of San Carlos, Cebu City, Philippines. Retrieved 20 June 2013, from: <http://www.freewebs.com/sphyxrhuzhz/CITATION/RUBYSUAZOUST400.pdf>

²Wikipedia. Filipino Values. Retrieved 20 June 2013, from: http://en.wikipedia.org/wiki/Filipino_values

จากการศึกษา การสำรวจ และความคิดเห็นของบุคคลที่หลากหลาย รวมทั้งงานเขียนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ “คุณค่าทางสังคมของชาวฟิลิปปินส์” หรือ “คุณค่าหลักของชาวฟิลิปปินส์” ผนวกกับคุณลักษณะของการเป็นคนฟิลิปปินส์ สรุปได้ว่า ระบบคุณค่าของฟิลิปปินส์นั้น มีองค์ประกอบหลัก ๆ อยู่บางประการที่น่าสนใจ คือ ชาวฟิลิปปินส์มักมองอนาคตในแง่บวก แต่ในขณะเดียวกันกลับมองสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในแง่ลบ ความเป็นห่วงเป็นใยผู้อื่น ความเป็นมิตรและให้ความสำคัญกับมิตรภาพ มีนิสัยเป็นเจ้าบ้านที่ดี เลื่อมใสในศาสนา เคารพนับถือตนเองและผู้อื่น เกรงกลัวต่อพระเจ้า และชิงชังการคดโกงและลักขโมย³

อุดมการณ์ชาตินิยมถูกบ่มเพาะในประเทศฟิลิปปินส์หลังจากการต่อสู้อันยาวนานเพื่อให้หลุดพ้นจากการตกเป็นอาณานิคมของประเทศสเปนในปี ค.ศ. 1896 ซึ่งทำให้เกิดอุดมการณ์รักชาติที่เรียกกันว่า ฟิลิปปินิสต์ (Filipinism) อุดมการณ์นี้เป็นแรงผลักดันอันสำคัญ ที่ช่วยให้ฟิลิปปินส์สามารถร่วมแรงร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเป็นอิสระจากการตกอยู่ภายใต้การปกครองของสเปนได้เป็นผลสำเร็จ⁴

คุณค่าของชาวฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่แล้ว มีศูนย์กลางอยู่ที่ความสอดคล้องกลมกลืนกันทางสังคม ซึ่งมีแรงจูงใจหลักมาจากการต้องการการยอมรับจากกลุ่ม หากบุคคลไม่ประสบความสำเร็จในการเข้าถึงคุณค่าดังกล่าว ก็จะถูกลงโทษด้วยแนวคิดที่เรียกว่า "Hiya" หรือแปลได้คร่าว ๆ ว่า “ความรู้สึกอาย” หรือ 'a sense of shame' คุณค่าที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความนับถือตนเอง "Amor propio" หรือ 'self-esteem' การยอมรับทางสังคม การยอมรับจากกลุ่ม และการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ความเป็นห่วงว่าผู้อื่นจะคิดอย่างไร พูดอะไรหรือทำอะไร มีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมทางสังคมของชาวฟิลิปปินส์⁵

³Almonte, Sherlyne A.(2003). National Identity in Moral Education Textbooks for High School Students in the Philippines: A Content Analysis. Asia Pacific Education Review Vol. 4, No. 1, 19-26. Retrieved 20 June 2013, from: http://eri.snu.ac.kr/aper/pdf/Vol%204%20No%201%20July%202003%20PDF/03%20Almonte_4_.pdf

⁴Al monte, Sherlyne A.(2003), Ibid.

⁵Wikipedia. Filipino Values. Retrieved 20 June 2013, from: http://en.wikipedia.org/wiki/Filipino_values

อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้วิจารณ์ว่าคุณค่าหรือคุณลักษณะของชาวฟิลิปปินส์ บางประการเป็นจุดอ่อนและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ในขณะที่การให้ความสำคัญ กับครอบครัว การทำงานหนัก ศรัทธาและความเลื่อมใสในศาสนา เป็น คุณค่าที่สำคัญของชาวฟิลิปปินส์ การที่ชาวฟิลิปปินส์ให้ความสำคัญกับตัวตน ของตนเองมากเกินไปและการขาดวินัย เป็นตัวอย่างบางประการของคุณค่าที่ นับว่าเป็นจุดอ่อนของฟิลิปปินส์⁶

อดีตสมาชิกวุฒิสภาของฟิลิปปินส์ เลทีเซีย รามอส ซาฮินี กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันบางประการสามารถอธิบายถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของคุณลักษณะของ ชาวฟิลิปปินส์ได้ ปัจจุบันเหล่านั้นได้แก่ สภาพแวดล้อมที่บ้าน ประวัติศาสตร์ ศาสนา และสื่อมวลชน เธอเห็นว่า ชาวฟิลิปปินส์ควรตระหนักถึงการให้คุณค่า ของความเป็นชาติ ผลประโยชน์ของส่วนร่วม การมีคุณธรรม และการมีระเบียบ วินัย เป็นต้น นอกจากนี้ ชาวฟิลิปปินส์ทุกคนควรตั้งเป้าให้นักเรียนทุกคนมีการ พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้มีความอุทิศตนและเลื่อมใสต่อพระเจ้า รักชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเป็นนักมนุษยนิยม⁷

๒. ยุทธศาสตร์ แนวทาง กระบวนการ ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

เอกลักษณ์และคุณค่าที่สำคัญของชาวฟิลิปปินส์ มีรากฐานมาจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคม โดยเฉพาะเครือข่ายที่มีฐานมาจากการเป็น

⁶Muega, Michael Arthus G. (2010).Values/Moral Education: Current Conceptions and Practices in Philippines Schools. Alipato: A Journal of Basic Education: Vol 4, 2010. Retrieved 20 June 2013, from: <http://journals.upd.edu.ph/index.php/ali/article/viewFile/1767/1683>

⁷Muega, Michael Arthus G. (2010), Ibid.

เครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ หมูเพื่อน ศาสนา (โดยเฉพาะศาสนาคริสต์) รวมทั้งความสัมพันธ์ทางการค้า⁸ โดยจะขอกล่าวถึงสถาบันที่ส่งผลกระทบในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของฟิลิปปินส์ ดังต่อไปนี้

ประวัติศาสตร์

การตกอยู่ในอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา (ค.ศ. 1898-1946) : ประเทศสหรัฐอเมริกาจัดตั้งระบบโครงสร้างทางการเมือง อุดมคติทางเศรษฐกิจและสังคมขึ้นใหม่ และที่สำคัญที่สุด มีการใช้โรงเรียนต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศฟิลิปปินส์ เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่อุดมการณ์เหล่านี้ในหมู่ชาวฟิลิปปินส์ ครูชาวอเมริกันสอนชาวฟิลิปปินส์ให้อ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ร้องเพลงชาติอเมริกัน เรียนรู้ประวัติศาสตร์อเมริกาและวีรบุรุษชาวอเมริกัน ฯลฯ วิชาในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ครอบคลุมถึง วิชาหน้าที่พลเมือง มารยาทที่ดี และการประพฤติที่ถูกต้อง (GMRC) รวมถึงการศึกษาเพื่อสร้างบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่มีการเรียนการสอนเรื่องศาสนาเป็นทางเลือก คุณค่าของชาวฟิลิปปินส์ในยุคนี้ คือ เสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา การมีความเคารพบนอบต่อเจ้าหน้าที่ราชการ การพึ่งพาตนเอง ความรักชาติ ความซื่อสัตย์ การปกครองตนเอง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ (ภายใต้สาธารณรัฐฟิลิปปินส์) (under the Philippine Commonwealth).

ยุคสมัยการปกครองภายใต้กฏอัยการศึก : พระราชบัญญัติการพัฒนาการศึกษา ประจำปี ค.ศ. 1972 ได้ระบุว่า การศึกษาจะต้องมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเพิ่มพูนความรักชาติ การพัฒนาคุณธรรม และการส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมที่พึงปรารถนา

ยุคหลังการปกครองภายใต้กฏอัยการศึก : การปฏิวัติในปี ค.ศ. 1986 จุดประกายให้ชาวฟิลิปปินส์หันมาให้คุณค่ากับบิสรภาพ การเคารพสิทธิ

⁸Wikipedia. Filipino Values. Retrieved 20 June 2013, from: http://en.wikipedia.org/wiki/Filipino_values

มนุษย์ชน สันติภาพ และความยุติธรรม แนวคิดใหม่ ๆ ที่ได้รับการปลูกฝังในยุคนี้นี้ ได้แก่ แนวคิดที่ว่า การศึกษาเป็นสิทธิพิเศษไม่ใช่สิทธิขั้นพื้นฐาน ระบบโรงเรียนที่ตอบสนองผู้เรียนและเป็นประชาธิปไตย โรงเรียนสำหรับปวงชน คุณค่าสำหรับการฟื้นฟูคุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ รัฐธรรมนูญของฟิลิปปินส์ในปี ค.ศ. 1987 ได้กำหนดให้การศึกษาจะต้องไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งในโรงเรียนจะต้องปลูกฝัง ค่านิยมรักและหวงแหนประเทศชาติ ความชื่นชมบทบาทของวีรบุรุษแห่งชาติ ในประวัติศาสตร์ของฟิลิปปินส์ ความเคารพสิทธิมนุษยชน การเรียนการสอน สิทธิและหน้าที่พลเมือง การสร้างความเข้มแข็งให้แก่คุณค่าของชนเผ่า และจิตวิญญาณ การส่งเสริมความรักต่อมนุษยชาติ กระตุ้นความใช้ความคิด สร้างสรรค์และการวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพัฒนาวินัยส่วนบุคคล และคุณลักษณะทางคุณธรรม การส่งเสริมประสิทธิภาพของการประกอบอาชีพ และการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี⁹

รัฐบาล

อดีตรัฐบาลทั้งสองรัฐบาล ได้แก่ รัฐบาลคอราซอน อาควีโน และฟิเดล รามอส ได้ให้ความสนใจต่อประเด็นปัญหาเรื่องสถานการณ์คุณธรรมจริยธรรม ในประเทศฟิลิปปินส์เป็นอย่างมาก ทั้งสองรัฐบาลมีเป้าหมายเช่นเดียวกัน เมื่อตระหนักว่าประเทศกำลังประสบปัญหาจากความขาดแคลน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความขาดแคลนด้านจิตวิญญาณ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลอาควีโนจึงได้ประกาศ ในปี ค.ศ. 1988 - 1998 เป็นทศวรรษแห่งความรักชาติของฟิลิปปินส์ (Philippine Decade of Nationalism)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1992 ได้มีการจัดตั้งแผนงานฟื้นฟูคุณธรรมแห่งชาติ (National Moral Recovery Program) ในสมัยของประธานาธิบดีรามอส ทั้งสองโครงการดังกล่าวมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับความรักชาติ อดทนการณ์ของ

⁹Agustin, Eric (2012). Brief Historical Background of Values Education in the Philippines. Retrieved 20 June 2013, from: <http://eric-dagustin.blogspot.com/2012/11/brief-historical-background-of.html>

ฟิลิปปินส์ ที่เรียกว่า ฟิลิปปินิสต์ (Filipinism) โดยถือเป็นแกนหลักที่จะฟื้นฟูจิตวิญญาณของฟิลิปปินส์ที่สูญหายไป แผนงานทั้งสองสะท้อนให้เห็นความตระหนักว่า ประเทศฟิลิปปินส์มีความต้องการอย่างเร่งด่วนที่จะต้องฟื้นฟูและสร้างความเข้มแข็งให้กับคุณค่าและเอกลักษณ์ของชาติ เพื่อพัฒนาชาวฟิลิปปินส์ให้มีความต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนในฐานะพลเมือง¹⁰

อดีตประธานาธิบดีกลอเรีย มาคาปากาล อาร์โรโย ได้จัดตั้งคณะกรรมการประธานาธิบดีด้านการจัดตั้งคุณค่า (Presidential Commission on Values Formation) ขึ้นมาโดยสืบเนื่องจาก “การดำรงอยู่ของความปรารถนาอันแรงกล้าของชาวฟิลิปปินส์ ที่จะได้เห็นการจัดตั้งและการทำให้ความยุติธรรมและธรรมภิบาลด้านคุณธรรมให้เป็นสถาบัน รวมทั้งความจำเป็นที่จะต้องมีแรงขับเคลื่อนเข้มข้นและต่อเนื่องที่จะต่อต้านการติดสินบนและคอร์รัปชัน การเมืองในระบบอุปถัมภ์ การขาดความกระตือรือร้น การเพิกเฉย การรอคอยความช่วยเหลือจากผู้อื่น การใช้อิทธิพลของทางตนเอง และการขาดความรักชาติ” แนวคิดในการพัฒนาโครงการนี้คือ การทบทวนและสร้างค่านิยมที่แตกต่างสำหรับชาวฟิลิปปินส์ขึ้นมาใหม่ ซึ่งแนวคิดในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนี้ยังคงเหมาะสม แม้กระทั่งกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่การพัฒนาเป็นองค์รวมต้องมีความยั่งยืน เสมอภาค ยกระดับจิตวิญญาณ และบูรณาการทางสังคมจะยังไม่เกิดขึ้นได้ในความเป็นจริง¹¹

สถาบันการศึกษา

เป้าหมายหลักประการหนึ่งของพระราชบัญญัติการศึกษา ประจำปี ค.ศ. 1982 ได้ระบุว่า “เพื่อให้ความรู้และพัฒนาทักษะ ทักษะคิด และค่านิยมที่จำเป็นในการพัฒนาบุคคล และจำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่ในสังคมและสร้างประโยชน์

¹⁰Almonte, Sherlyne A.(2003), Ibid.

¹¹Suazo, Ruby S., ibid.

ให้แก่สังคมท่ามกลางยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป” หน่วยงานด้านการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ มีการกึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่อยู่ภายในแผนพัฒนาประเทศ เป้าหมายหลักของการศึกษาของฟิลิปปินส์ยังระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งกล่าวไว้ดังนี้ :

สถาบันการศึกษาทุกแห่ง จะต้องบ่มเพาะค่านิยมในการรักชาติ หล่อเลี้ยงความรักที่มีต่อมวลมนุษยชาติ เคารพสิทธิมนุษยชน ยกย่องวีรบุรุษของชาติ ในประวัติศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ ต้องสอนสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง สร้างความเข้มแข็งให้แก่คุณค่าทางจริยธรรมและจิตวิญญาณ พัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรมและวินัยของบุคคล กระตุ้นให้เกิดการคิดอย่างสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิเคราะห ขยายความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมความมีประสิทธิภาพของทักษะอาชีพ

เป้าหมายเหล่านี้ต้องแปรให้เป็นนโยบายด้านการศึกษา และขยายผลออกไปให้เป็นกรอบของการให้การศึกษาพื้นฐาน (ทั้งในระดับประถมและมัธยม)¹²

ในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาตั้งวิสัยทัศน์ไว้ว่า หน่วยงานของตนจะได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ โดยมีเป้าหมายระดับชาติในด้านความยุติธรรมทางสังคม อีสรภาพ ความมั่งคั่ง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีชาวฟิลิปปินส์ที่เป็นผู้มีความรักต่อพระเจ้า และประชากรทุกคนมีความรู้สามารถอ่านออกเขียนได้ ดังนั้น หน่วยงานด้านการศึกษาในทุกระดับ ทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ จึงมีเป้าหมายด้านการให้การศึกษาไปในทางเดียวกัน คือ มีความรักต่อพระเจ้า มีพระเจ้าเป็นศูนย์กลาง ขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงค่านิยมเป็นองค์กรรวม เป็นระบบ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้จะช่วยในการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

¹²Marias, Bella O. and Maria Pelagia Ditapat. Philippines Curriculum development. Retrieved 20 June 2013, from: <http://www.ibe.unesco.org/curriculum/Asia%20Networkpdf/ndrepph.pdf>

จะสังเกตเห็นได้ว่า พันธกิจและวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการกล่าวถึงคุณค่าหลายประการ เช่น ความรักที่มีต่อพระเจ้า ความยุติธรรม เสรีภาพ ฯลฯ ดังนั้น การจะทำให้บรรลุเป้าหมายโดยรวมของการศึกษา จึงต้องเป็นการพัฒนาเด็กและเยาวชนฟิลิปปินส์ทุกคนอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งรวมถึงการสร้างพื้นฐานด้านคุณธรรมและจิตวิญญาณ ไม่ใช่เป็นเพียงการสอนให้อ่านออกเขียนได้ ดังจะเห็นได้จากเนื้อหาหลักของการศึกษา เช่น การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณซึ่งจะผนวกเอาวิธีการแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิเคราะห

การศึกษาเพื่อปลูกฝังค่านิยม ถูกบรรจุอยู่ในชั้นเรียนระดับประถมศึกษา ในนามของคุณธรรมที่ดีและพฤติกรรมที่ถูกต้อง (Good Moral and Right Conduct - GMRC) ในช่วงโม่งแนแนวและโฮมรูม ส่วนในระดับมัธยมศึกษา การศึกษาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมจะสอดแทรกอยู่ในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับ K-12 program การศึกษาเรื่องคุณค่าจะเป็นวิชาแยกต่างหากในปีที่ 2 ของระดับชั้นมัธยม

กรอบของการศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม จัดวางตำแหน่งของบุคคลในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในระดับบุคคล คนหนึ่งคนจะแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบหลัก คือ ทางกาย สติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ ในระดับชุมชน บุคคลถูกมองในด้านของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในด้านสังคม บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวและสังคม บุคคลถูกคาดหวังว่าจะต้องพัฒนา ค่านิยมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และในด้านเศรษฐกิจ บุคคลจะต้องพัฒนา ตนให้มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ส่วนด้านการเมือง บุคคลจะต้องพัฒนา ค่านิยมของความรักชาติและความสมานฉันท์ในระดับโลก โดยค่านิยมดังกล่าวนี้จะช่วยพัฒนาศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลทุกคน¹³

¹³Suazo, Ruby S., ibid.

การศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับประถม มุ่งเน้นไปที่การสร้าง ค่านิยมพื้นฐานที่พึงประสงค์สำหรับชาวฟิลิปปินส์เพื่อชาติที่เข้มแข็ง โดยจัด ค่านิยมแยกตามความสัมพันธ์ของบุคคลต่อประเทศชาติ ต่อตนเอง ต่อเพื่อน ร่วมชาติและต่อพระเจ้า การพัฒนาค่านิยมมีการเรียนการสอนในวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง หน้าที่พลเมืองและวัฒนธรรม และอยู่ใน กิจกรรมเสริมตอนเช้าเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียน ทุกระดับชั้น

ในระดับมัธยมต้น รายวิชา 7 รายวิชา ได้แก่ ภาษาฟิลิปปินส์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และการอบรมพัฒนาเยาวชน เป็นช่องทางที่สำคัญในการถ่ายทอดการเสริมสร้างค่านิยมให้กับนักเรียน

ในระดับมัธยมปลาย ไม่มีหลักสูตรเรื่องค่านิยมศึกษาในชั้นเรียนมัธยม ปลาย ยกเว้นหลักสูตรระดับปริญญาตรีภาควิชาเอกด้านค่านิยมศึกษาโดยตรง โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมค่านิยมดั้งเดิมของฟิลิปปินส์ที่พึงประสงค์ (วิชาเรียน ประกอบด้วย ระบบค่านิยมของฟิลิปปินส์ ความเชื่อ/ค่านิยมที่พึงประสงค์ การ ถ่ายทอด/การยอมรับ/การปรับเปลี่ยนค่านิยม เป็นต้น)

ค. อุปสรรคและปัญหา ความก้าวหน้า และผลที่คาดว่าจะได้รับ

การเพิ่มขึ้นของประชากร ความเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง ความต้องการบริการทางสังคมที่เพิ่มขึ้น ฯลฯ ยังคงเป็นปัญหาหลักที่ฟิลิปปินส์ต้องเผชิญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อ/ค่านิยมของชาวฟิลิปปินส์

ความรักชาติและความตระหนักเรื่องชาตินิยมที่ลดน้อยถอยลงของประชาชน เป็นความวิตกกังวลหลักของผู้นำประเทศ ในการศึกษาชิ้นหนึ่งเมื่อทำการทดสอบความตระหนักหรือการให้คุณค่าของเด็กนักเรียน พบว่าการพัฒนาคุณค่าของเด็กในด้านความรักชาติมีค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ การศึกษาอีกชิ้นหนึ่ง ยังสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนชาวฟิลิปปินส์ไม่ได้พัฒนามุมมองของความเป็นพลเมืองที่พึงปรารถนาที่จะนำไปสู่การมีคุณลักษณะของความเป็นชาติฟิลิปปินส์¹⁴

¹⁴Almonte, Sherlyne A.(2003), Ibid.

รายการอ้างอิง

Suazo, Ruby S. The Strengthening of Philosophy Education and the Appropriation of Filipino Values: A Means Towards National Development. Philosophy Division Department of Philosophy and Religious Studies University of San Carlos, Cebu City, Philippines. Retrieved 20 June 2013, from: <http://www.freewebs.com/sphynxrhuzzhz/CITATION/RUBYSUAZOUUST400.pdf>

Wikipedia. Filipino Values. Retrieved 20 June 2013, from: http://en.wikipedia.org/wiki/Filipino_values

Almonte, Sherlyne A.(2003). National Identity in Moral Education Textbooks for High School Students in the Philippines: A Content Analysis. Asia Pacific Education Review Vol. 4, No. 1, 19-26. Retrieved 20 June 2013, from: http://eri.snu.ac.kr/aper/pdf/Vol%204%20No%201%20July%202003%20PDF/03%20Almonte_4_.pdf

Muega, Michael Arthus G. (2010).Values/Moral Education: Current Conceptions and Practices in Philippines Schools. Alipato: A Journal of Basic Education: Vol 4, 2010. Retrieved 20 June 2013, from: <http://journals.upd.edu.ph/index.php/ali/article/viewFile/1767/1683>

Agustin, Eric (2012). Brief Historical Background of Values Education in the Philippines. Retrieved 20 June 2013, from: <http://eric-d-agustin.blogspot.com/2012/11/brief-historical-background-of.html>

Mariñas, Bella O. and Maria Pelagia Ditapat. Philippines Curriculum development. Retrieved 20 June 2013, from: <http://www.ibe.unesco.org/curriculum/Asia%20Networkpdf/ndrepph.pdf>

เอกสารชุดความรู้ “การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของประเทศในกลุ่มอาเซียน” สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สิ่งพิมพ์ลำดับที่	8/2557
พิมพ์ครั้งที่ 1	กุมภาพันธ์ 2557
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เลขที่ 69 ชั้น 16-17 อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU) ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2644-9900 โทรสาร 0-2644-4901 Website : www.moralcenter.or.th application : moralbook , moral video

ออกแบบ จัดทำรูปเล่ม และดำเนินการผลิต

บริษัท อินฟินิท โกลบอลเทรด จำกัด
14/999 หมู่ที่ 13 ถนนกาญจนาภิเษก
ตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง
นนทบุรี 11110
โทรศัพท์ 0-2925-9053, 08-1348-4914
E-mail : pakkapongw@gmail.com

การสังเคราะห์องค์ความรู้

การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ข้อมูลในเอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของ “รายงานการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียน” ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ 2556

ที่ปรึกษา

1. ดร.ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม
2. นายสุทธิพงศ์ ชาญญาณนท์	รองผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม

คณะผู้วิจัย

1. นางสาวศรัศกดิ์ ไทยอารี	หัวหน้าโครงการ
2. นางสาวจิตราภรณ์ วนัสพงศ์	นักวิจัย
3. นายธีรพันธ์ เพ็ญโรจน์	นักวิจัย
4. นายธีระเดช คุณสนอง	นักวิจัย
5. นายสาธิต อิงคะวัต	ผู้ช่วยนักวิจัย

คณะทำงานศูนย์คุณธรรม

1. ดร.วรุฒน์ แสงเพ็ญ	ผู้จัดการฝ่ายยุทธศาสตร์
2. นางสาวพนิดา สัตถาสาธุชนะ	หัวหน้ากลุ่มงานวิจัยและจัดการความรู้
3. นางสาวกิธิญา สุขประเสริฐ	นักวิชาการ
4. นางสาวชนกกานต์ หอวรรณภากร	นักวิชาการ
5. นางสาวองค์อร จินตโกวิท	เจ้าหน้าที่โครงการ

One vision, One identity, One community

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
เลขที่ 69 อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU) ชั้น 16-17
ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2644-9900 โทรสาร 0-2644-4901-2
www.moralcenter.or.th
application : moralbook , moral video